

Міністерство освіти і науки України

**Прикарпатський національний університет
імені Василя Стефаника**

Юридичний інститут

**Вдосконалення правового захисту
прав та основних свобод
людини і громадянина**

***Матеріали всеукраїнської
науково-практичної конференції
молодих вчених та аспірантів***

23 квітня 2010 року

Івано-Франківськ, 2010

**Редакційна
колегія:**

В.А.Васильєва – директор Юридичного інституту Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, доктор юридичних наук, професор, завідувач кафедри цивільного права;

П.Л.Фріс – Заслужений діяч науки і техніки України, доктор юридичних наук, професор, завідувач кафедри кримінального права;

Н.Р.Кобецька – кандидат юридичних наук, доцент, завідувач кафедри трудового, екологічного та аграрного права Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.

В25 Вдосконалення правового захисту прав та основних свобод людини і громадянина: Матеріали всеукраїнської науково-практичної конференції молодих вчених та аспірантів. / 23 квітня 2010 року - Івано-Франківськ : Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника, 2010. – 232 с.

У збірник включені статті і тези доповідей учасників всеукраїнської науково-практичної конференції молодих вчених та аспірантів „Вдосконалення правового захисту прав та основних свобод людини і громадянина”, яка відбулася 23 квітня 2010 року на базі Юридичного інституту Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.

Висвітлюються результати наукових досліджень проблем правового становища особи, конституційного ладу, адміністративних та фінансових правовідносин, правового регулювання майнових, особистих немайнових та підприємницьких відносин, трудового права та права соціального забезпечення, прав людини на безпечне екологічне середовище, реформування земельних правовідносин, боротьби зі злочинністю, процесуальних гарантій прав та законних інтересів особи у кримінальному та цивільному судочинстві, а також інші аспекти правової політики Української держави.

Теоретичні положення і практичні рекомендації учасників конференції щодо удосконалення різних галузей права та юридичних наук стануть вагомим кроком на шляху розвитку правової думки та законодавчого процесу.

Для студентів, слухачів, курсантів юридичних інститутів та факультетів, науковців, практичних працівників та всіх зацікавлених осіб.

Когунь А.М.		
Дотримання прав осіб, які утримуються в ізоляторах тимчасового тримання органів внутрішніх справ		31
Ляхович У. І.		
Нормативне закріплення правового статусу державного службовця		34
Магновський І.Й.		
Забезпечення прав і свобод людини та громадянина у процесі модернізації територіального устрою України		36
Мазурчак О.В.		
Конституційне право громадян на звернення в системі адміністративного права		39
СЕКЦІЯ 3. ПРОБЛЕМИ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ МАЙНОВИХ, ОСОБИСТИХ НЕМАЙНОВИХ ТА ГОСПОДАРСЬКИХ ВІДНОСИН В УКРАЇНІ		41
Амеліна А.С.		
Проблеми страхування як способу забезпечення виконання зобов'язань в цивільному законодавстві України		41
Бабецька І.Я.		
Поняття переважних прав в корпоративних правовідносинах		43
Булеца С. Б.		
Місце медичного права в системі права		47
Бутрин Н.С.		
Проблеми правового регулювання корпоративних відносин		49
Васильєва В.В.		
Тенденції розвитку інституту забезпечення позову в проекті Господарського процесуального кодексу України		51
Гейнц Р. М.		
Проблеми законодавчого регулювання надання комунальних послуг		55
Логвінова М.В., Гичка К.І.		
Аналіз ст. 7 Проекту Закону України № 4647 від 11.06.2009 «Про регулювання питань щодо допоміжного материнства та забезпечення державними гарантіями рівних прав та можливостей матерів»		58
Друк В.В.		
Місце туристичної послуги на міжнародному ринку послуг: порівняльна характеристика сучасного законодавчого регулювання.		61

Еннан Р.С.	
Поняття та види електронної комерції	63
Журавльова О.М.	
Право на материнство та батьківство	67
Зайцева - Калаур І.В.	
До питання про визначення змісту поняття «Засоби масової інформації»	69
Кармаза О.О.	
Актуальні проблеми цивільно-правової політики у сфері житлового права	72
Ковалишин О.Р.	
Непрямий (похідний) позов як засіб захисту прав учасників корпоративних відносин	75
Казлов А. М.	
Предмет договору поставки товарів за державним замовленням	78
Логвінова М.В.	
Зловживання батьківськими правами: постановка проблеми	82
Москалюк Н.Б.	
Фактори, що вплинули на розвиток правової охорони права інтелектуальної власності на генетично модифіковані продукти в Україні	86
Никифорак В.М.	
Особливості правового режиму майна фактичного подружжя	89
Підик Х.З.	
Право на ознайомлення із спадковою справою та складом спадщини як невід'ємне право спадкоємців при спадкуванні за законом	92
Процьків Н.М.	
Правова природа стандартних умов цивільно-правових договорів	95
Рубець І.В.	
Особливості договорів про сурогатне материнство	97
Стеценко В.Ю.	
Захист прав пацієнтів з питань застосування в Україні об'єктивних медичного страхування	99
Федунів А.Д.	
До питання про правову природу частки (паю)	101

ПРАВОВА ПРИРОДА СТАНДАРТНИХ УМОВ ЦИВІЛЬНО-ПРАВОВИХ ДОГОВОРІВ

Сучасний масовий обіг однотипних товарів і послуг в багатьох сферах можливо раціонально врегулювати на рівні договору тільки з використанням стандартних умов. Причиною широкого розповсюдження стандартних умов є необхідність полегшити укладення і виконання договорів. Застосування стандартних умов спрощує оформлення, облік і виконання правочинів.

До середини ХХ століття стандартні умови відносились до сфери об'єктивного права і розглядалися в якості автономних норм. З початком розвитку ринкової економіки, відновленням інституту свободи договору, підхід до використання стандартних умов змінився. З'явилася договірна теорія, яка передбачає, що стандартні умови мають договірну природу, а тому вони ґрунтуються на домовленості сторін. А це означає, що стандартні умови, запропоновані однією стороною, є обов'язковими для іншої сторони тільки за її згодою.

Стандартні умови використовуються при укладенні договорів приєднання. Відповідно до ч. 1 ст. 634 ЦК України договором приєднання, є договір, умови якого встановлені однією із сторін у формулярах або інших стандартних формах, який може бути укладений лише шляхом приєднання другої сторони до запропонованого договору в цілому. [1.]

Оскільки стандартні умови визначаються однією із сторін договору, то вони не є результатом переговорів і в їх змісті не відображається реальна воля контрагентів. Тому при тлумаченні стандартних умов необхідно використовувати спеціальні правила. Умови договору, узгоджені сторонами в індивідуальному порядку, користуються перевагою перед стандартними умовами. Суперечливі стандартні умови необхідно тлумачити проти сторони, яка їх запропонувала.

Зміст стандартних умов повинен відповідати принципам справедливості, добросовісності, розумності.

В деяких випадках стандартні умови можуть стати правовими нормами або відображати зміст таких норм. Стандартні умови, які використовуються в підприємницькій діяльності підлягають перевірці і затвердженню державними органами. Мета адміністративного узгодження стандартних умов полягає у встановленні особливого захисту прав слабшої сторони при приєднанні до стандартних умов. Але стандартні умови можуть набути нормативного характеру після затвердження державними органами в силу прямої вказівки закону. В таких випадках сторони в подальшому при укладенні конкретного

договору не мають права узгоджувати індивідуальні умови, а тому типові договори в Україні діють як нормативні акти.

З юридичної точки зору, стандартні умови встановлюють зміст багатьох договорів. Таким чином, договір умовно можна поділити на дві частини: індивідуальну і стандартну. До індивідуальної частини договору відносяться умови, які узгоджуються сторонами спільно, як правило, це істотні умови договору. В стандартній частині договору містяться умови, які призначені для багаторазового використання.

За способом узгодження умови договорів приєднання поділяється на продиктовані, взаємоузгоджені та альтернативні. Стандартні умови відносяться до продиктованих. [2, С. 7.] Будь-який учасник цивільно-правового обігу має право використовувати при укладенні договорів стандартні умови і за згодою контрагента, в односторонньому порядку визначати умови договору.

Стандартні умови виключають, замінюють і доповнюють регулювання, встановлене диспозитивними нормами права. Але вони повинні відповідати імперативним нормам права.

Стандартні умови, як правило, розробляються для конкретного підприємства, або для певної сфери діяльності.

Законодавчі положення не завжди відповідають економічній дійсності. В таких випадках за допомогою стандартних умов можна уникнути протиріч між стабільністю законодавства і динамікою суспільних відносин. Також стандартні умови мають важливе значення при виникненні нових видів договорів, коли застосування аналогії закону не може задовольнити потреби цивільного обороту. За допомогою стандартних умов в багатьох країнах світу були розроблені, а в подальшому закріплені в законі, договори лізингу, факторингу, комерційної концесії. На думку І.С. Зикіна розробка стандартних умов може використовуватися також для уніфікації міжнародного і національного договірного регулювання. [3, С. 47.]

За допомогою стандартних договорів можливо розподілити на свою користь ризики, які виникають у зв'язку з підприємницькою діяльністю, покласти на іншу сторону додаткові, не передбачені законодавством обов'язки.

З технічної точки зору розповсюдженню стандартних умов сприяє комп'ютеризація. З точки зору форми, стандартні умови, як правило, забезпечують письмове закріплення договірних умов.

Таким чином стандартні умови – це завчасно сформульовані договірні умови, які призначені для багаторазового використання, а їх розповсюдження є наслідком економічного розвитку суспільства, об'єктивною необхідністю цивільного обороту.

1. *Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р. – К.: Атіка, 2003.*
2. *Лексар О.В. Договір приєднання в цивільному праві України: Дис. Канд. наук: 12.00.03 – 2009.*
3. *Зыкин И.С. Договор во внешнеэкономической деятельности. – М., 1990.*